

عنوان مقاله:

نقد و بررسی فرهنگنامه تصوف و عرفان

محل انتشار:

پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، دوره 22، شماره 10 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

محمد رضا موحدی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، عضو هیئت علمی دانشگاه قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

مقاله، نقدی است بر کتاب " فرهنگنامه تصوف و عرفان" اثر دکتر محمد استعلامی که در دو مجلد فراهم آمده است. پس از بیان وجوه حسن کتاب، مواردی از ضعف های صوری و محتوایی کتاب برشمرده شده است. برخی از مهم ترین این ضعف ها، عبارتند از: عدم ذکر نام بسیاری از آثار متقدمین و متأخرین در پیشینه پژوهشی این اثر. ضرورت داشت تعریفی نسبتا جامع از مفهوم اصطلاحی واژگان، ارائه شود؛ برای نمونه، در این فرهنگنامه، کلمه "آب" یا "خواب" اصطلاح عرفانی محسوب شده اند، اگرچه مولف خود در مدخل "آب" در هشت سطر تنها همین نکته را می گوید که: آب هم به تنهایی معنای صوفیانه و عارفانه ندارد. مولف در انتخاب مداخل، دچار ترجیح بلا مرجح میان اصطلاحات یا مفاهیم است. همچنین بسیاری از تعابیر عرفانی، عمدتا با تکیه بر دیدگاه مولانا و حافظ شیرازی توضیح داده شده اند. در تنظیم مدخل ها همچنین، تناسب و تعادل مطالب چندان رعایت نشده و امکان ارجاع به منابع موجود و پیشینی، بیشتر بوده است. روش نقد در این مقاله، بر سه محور: اسلوب و تنظیم کتاب؛ محتوا و مفاد توضیحی و نوع منابع و فراگیری آنها، استوار است و در همه موارد سعی بر مستند سازی بوده است.

کلمات کلیدی:

فرهنگنامه تصوف، اصطلاحات عرفانی، تعابیر عرفانی، نقد فرهنگنامه، انتخاب مدخل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1662704>

